

Regeringskansliet

Yttrande om Snabbare processer enligt miljöbalken för att stärka det militära försvaret

Er beteckning: KN2024/01391

Sammanfattning av ärendet

De ändringar som föreslås avser processuella regler och påverkar inte kravnivåerna i de materiella bedömningarna enligt miljöbalken. Förslaget innehåller tillfälliga bestämmelser som bland annat innebär:

- att tillståndspliktiga ändringar av befintliga flygplatser, anläggningar för lagring och annan hantering av kemiska produkter och skjutfält under vissa förutsättningar ska kunna hanteras genom anmälan,
- att det under vissa förutsättningar ska vara möjligt att göra en anmälan i stället för att ansöka om tillstånd för ett nytt tillståndspliktigt skjutfält och en ny tillståndspliktig anläggning för lagring och annan hantering av kemiska produkter,
- att försvarsinspektören för hälsa och miljö ska handlägga anmälningar avseende flygplatser, anläggningar för lagring och annan hantering av kemiska produkter, skjutfält och hamnar, liksom anmälningspliktiga vattenverksamheter som hör samman med sådana miljöfarliga verksamheter, skyndsamt och inom vissa tidsramar,
- att försvarsinspektören får begränsa tiden för myndigheters, organisationers och enskildas yttrande om ett ärende är brådskande, och

- att försvarsinspektören under vissa förutsättningar ska kunna bevilja undantag från vissa andra processuella krav, bland annat krav på bedömning av betydande miljöpåverkan och specifik miljöbedömning som följer av MKB-direktivet.

En anmälan ska liksom i dag göras till försvarsinspektören för hälsa och miljö. Myndigheten ska även besluta om ansökan om undantag från vissa processuella bestämmelser. Försvarsinspektörens beslut ska också som i dag överklagas till regeringen.

Det föreslås även en permanent ändring i miljöprövningsförordningen som innebär att tröskeln för tillståndsplikt höjs för Försvarsmaktens, Fortifikationsverkets och Försvarets materielverks anläggningar för lagring och annan hantering av kemiska produkter.

Länsstyrelsens yttrande

Länsstyrelsen vill framföra några synpunkter enligt nedan.

Författningsförslag 2.1 Förslag till förordning (2024:000) med särskilda bestämmelser om anmälan av vissa försvarsverksamheter

- Gällande Handläggning av anmälan 8 §:

Försvarsinspektören för hälsa och miljö ska på lämpligt sätt och i skälig omfattning ge de statliga och kommunala myndigheter samt organisationer och enskilda som kan ha ett särskilt intresse i saken tillfälle att yttra sig över en anmälan enligt denna förordning. Om ärendet är brådskande får tiden för yttrande begränsas.

Synpunkt: det framgår inte hur mycket tiden för yttrande får begränsas. Om yttrandetiden blir alltför kort finns hög risk att berörd handläggare inte hinner uppmärksamma att en remiss inkommit. Om några ökade medel inte tillförs kommer länsstyrelsen inte ha några resurser att svara skyndsamt. Länsstyrelsen anser att tiden för yttrande inte får bli kortare än en vecka. Den korta yttrandetiden behöver även tydligt framgå i remissen, som bör skickas med tydligt markerad hög prioritet på lämpligt sätt.

- Gällande Handläggning av anmälan, 10 §:

Vid en anmälan om ändring av en verksamhet enligt 2, 3 eller 4 § får försvarsinspektören för hälsa och miljö upphäva eller ändra villkor eller andra bestämmelser som tillståndsmyndigheten tidigare har meddelat för verksamheten, om ändringen av verksamheten har ett samband med de tidigare villkoren eller bestämmelserna.

Synpunkt: förslaget påverkar rättskraften i ett tillstånd och innebär en rättsosäkerhet för enskilda. Det kan medföra att både allmänna och enskilda intressen påverkas negativt, utan att enskilda fått föra sin talan i en prövning eller får någon ersättning för negativ påverkan. Hur tillsyn ska bedrivas och hur klagomål på sådan påverkan i framtiden ska hanteras framgår inte av förslaget. Om förslaget ska genomföras behöver det förtydligas om de ändrade villkoren sedan gäller för alltid mot alla samt hur tillsyn på beviljad ändring av villkor sedan ska bedrivas. Rättssäkerhet innebär att det ska finnas en rättsordning som ger individen skydd mot övergrepp från samhället och andra individer och kan känna rättstrygghet. Länsstyrelsen bedömer att förslaget strider mot rättssäkerheten om det innebär att enskilda ska driva enskilda stämningssmål mot staten i efterhand.

2.5 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1998:1388) om vattenverksamheter

- Härigenom föreskrivs att 3 a § förordningen (1998:1388) om vattenverksamheter och rubriken närmast före denna paragraf ska upphöra att gälla vid utgången av [5 år efter det den tillfälliga förordningen träder i kraft].

Synpunkt: 5 år är kort tid. Länsstyrelsen anser att tiden borde vara snarare 10 år för att medföra en mer långsiktig lösning.

4.3 Vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken

Anmälningssärenden förutsätts handla om vattenverksamheter som inte påverkar kringliggande fastigheter. Vattenverksamheter som har sådan påverkan ska generellt i stället hanteras genom tillståndsprövning (prop. 2004/05:129 s. 72).

Synpunkt: i verkligheten har även anmälningssärenden ofta någon form av påverkan på olika enskilda intressen. Vid en ändring som innebär att fler försvarsrelaterade ärenden ska hanteras som en anmälan i stället för att söka tillstånd innebär det att framtida påverkan på enskilda intressen inte kommer regleras. Rättssäkerheten för enskilda kan komma påverkas negativt av förslaget.

De som medverkat i yttrandet

Yttrandet har fastställts av landshövding Ulrica Messing med miljöhandläggare Arijana Alagic Tovesson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Elin Smith vattenhandläggare medverkat.